

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

XI ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ДОСЯГНЕННЯ
ТЕОРІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ПРАКТИКИ»**

Посвідчення про реєстрацію в УкрІНТЕІ № 540 від 08.10.2024 р.

м. Полтава, 21 листопада 2024 р.

*Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 3 від 21.11.2024 р.).*

Редакційна колегія:

- **Безкровний О. В.**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Аранчій В. І.**, к. е. н., професор, перший проректор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Рудик В. К.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»;
- **Бражник Л. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Зайцев Ю. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри економічного аналізу та фінансів Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»;
- **Аранчій Д. С.**, к. е. н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету.

Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики : матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 21 листопада 2024 року). Полтава : ПДАУ, 2024. 449 с.

У збірнику надруковані матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики». Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

Посвідчення ДНУ УкрІНТЕІ №540 від 08 жовтня 2024 року

*Ладатко Максим Миколайович,
здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня;
науковий керівник – Чумак Валентина Дмитрівна,
к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет*

ОЦІНКА ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах сучасної ринкової економіки оцінка фінансового стану підприємства є невід'ємною частиною успішного управління бізнесом. Одними з ключових показників, що відображають фінансову стабільність компанії, є ліквідність та платоспроможність. Ліквідність показує здатність підприємства швидко перетворювати активи на грошові кошти для виконання своїх поточних зобов'язань, тоді як платоспроможність визначає можливість компанії вчасно погашати як короткострокові, так і довгострокові борги. Оцінка цих показників дозволяє не тільки визначити поточний фінансовий стан підприємства, але й прогнозувати його здатність продовжувати ефективну діяльність у майбутньому. Саме тому аналіз ліквідності та платоспроможності є важливим інструментом у прийнятті управлінських рішень, що спрямовані на забезпечення стабільності та розвитку компанії. Для більш чіткого розуміння досліджуваної теми, дамо визначення поняттям «ліквідність підприємства» та «платоспроможність підприємства».

Розглянемо як трактують дані поняття науковці у своїх дослідженнях. Ліквідність підприємства визначається наявністю у нього ліквідних коштів, до яких належать готівкові кошти, грошові кошти на рахунках в банках і легко реалізовані елементи оборотних ресурсів [1, с. 152]. А. П. Дорошенко визначає, що ліквідність характеризує спроможність суб'єкта господарювання проводити розрахунки за своїми зобов'язаннями як за рахунок наявних грошових коштів, так і за рахунок грошових коштів, отриманих від реалізації окремих елементів майна підприємства [2]. На нашу думку, ліквідність підприємства – це фінансово-економічний показник, який відображає здатність підприємства виконувати свої короткострокові зобов'язання за рахунок конвертації своїх оборотних активів у грошові кошти. В ряді робіт вітчизняних та зарубіжних вчених поняття «ліквідність» нерідко ототожнюють з поняттям «платоспроможність», хоча навряд чи це виправдано, оскільки кожне з них має власний економічний зміст.

Платоспроможність – це здатність підприємства своєчасно і в повному обсязі провести розрахунки за короткостроковими зобов'язаннями (розрахуватись з працівниками по оплаті праці, з постачальниками за отримані товарно-матеріальні цінності, з банками по кредитах та інше) [3]. Дещо під іншим кутом розуміють поняття платоспроможності інші автори. В нашому розумінні платоспроможність підприємства – це його здатність своєчасно та в повному обсязі виконувати свої фінансові зобов'язання перед кредиторами,

постачальниками, працівниками та іншими контрагентами.

Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства є ключовою складовою фінансового аналізу, що дозволяє зрозуміти його здатність покривати зобов'язання та функціонувати в довгостроковій перспективі. У науковій літературі існує декілька підходів до оцінки ліквідності та платоспроможності, розглянемо детальніше основні, які використовують як фінансові коефіцієнти, так і розширені методи, зокрема, аналіз грошових потоків та прогнозування банкрутства.

Коефіцієнтний аналіз є одним із базових методів оцінки ліквідності та платоспроможності. Він охоплює розрахунок фінансових коефіцієнтів, які показують відношення між різними елементами фінансової звітності. Виділимо основні коефіцієнти ліквідності, наприклад, коефіцієнт поточної ліквідності відображає здатність підприємства покривати короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів. Згідно з більшістю наукових досліджень, оптимальне значення цього коефіцієнта має становити від 1,5 до 2,5. Коефіцієнт швидкої ліквідності більш жорсткий показник, оскільки з оборотних активів виключаються запаси. Він розраховується як відношення ліквідних активів (грошових коштів, дебіторської заборгованості) до короткострокових зобов'язань. Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує частку зобов'язань, які підприємство може негайно погасити за рахунок грошових коштів і короткострокових інвестицій. Оптимальне значення цього коефіцієнта, зазвичай, становить від 0,2 до 0,5.

Вчені-економісти відзначають важливість аналізу грошових потоків у фінансовій оцінці підприємств. Він дозволяє оцінити фактичний рух грошових коштів і визначити, чи генерує підприємство достатньо грошових надходжень для покриття своїх зобов'язань. Виокремлюють три основні грошові потоки: операційний, інвестиційний, фінансовий. Операційний грошовий потік показує, чи забезпечує основна діяльність підприємства позитивний рух коштів, необхідний для покриття поточних зобов'язань. Інвестиційний грошовий потік демонструє обсяг коштів, вкладених або отриманих від інвестицій, що може вплинути на довгострокову платоспроможність підприємства. Фінансовий грошовий потік відображає рух коштів, пов'язаних із зовнішнім фінансуванням, що також важливо для довгострокової фінансової стабільності.

В свою чергу, прогнозування ризику банкрутства стало важливим інструментом для оцінки платоспроможності. Найпопулярнішими моделями є: модель Альтмана (*Z-score*), що використовує фінансові коефіцієнти для визначення ймовірності банкрутства і добре підходить для великих компаній та широко застосовується в фінансовій практиці; модель Таффлера, яка включає чотири коефіцієнти, які охоплюють фінансову структуру підприємства, рентабельність і оборотність; модель Ліса враховує п'ять коефіцієнтів, зокрема, рентабельність активів, коефіцієнт ліквідності та покриття зобов'язань і є досить ефективною для аналізу платоспроможності малих і середніх підприємств.

Отже, оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства є одним із ключових етапів фінансового аналізу, який дозволяє всебічно оцінити здатність

підприємства ефективно функціонувати та виконувати свої зобов'язання. У сучасних умовах мінливого ринку та зростаючої конкуренції оцінка ліквідності та платоспроможності стає необхідним інструментом для забезпечення стабільності та зростання підприємства. Використання різноманітних методів і їх комбінування дає змогу підприємству приймати обґрунтовані фінансові рішення, зберігати конкурентні позиції та підвищувати свою стійкість перед фінансовими викликами.

Список використаних джерел:

1. Нікола С. О. Фінанси підприємств : навч. посіб. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 206 с.

2. Дорошенко А. П. Оцінка ліквідності та платоспроможності в контексті діагностики загального фінансового стану підприємства. *Ефективна економіка*. 2013. № 2. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_2_37.

3. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. Полтава : РВВ ПДАА, 2018. 350 с.

<i>Винник В. В.</i> КЛАСИЧНА МОДЕЛЬ ФІНАНСОВОЇ САНАЦІЇ	86
<i>Витоптова В. А.</i> ВИРОЩУВАННЯ БАВОВНИКУ В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	89
<i>Власюк А. Д., Граматович Ю. В.</i> РОЛЬ МОТИВАЦІЇ У ФОРМУВАННІ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ	92
<i>Волковський М. А., Попова О. Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД	94
<i>Волощенко В. І.</i> ПРОБЛЕМАТИКА ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	97
<i>Гаврилів О. І.</i> АНАЛІЗ ДОХОДІВ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	100
<i>Гетманцева К. С., Сухорукова А. Л.</i> ГЛОБАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПЕРСПЕКТИВИ FİNTECH-СЕКТОРУ В УКРАЇНІ	103
<i>Глум Д. В., Єрмолаєва М. В.</i> ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА В СВІТЛІ НПСБО ТА МСБО	105
<i>Горулько Л. І., Бражчик Л. В.</i> РОЗВИТОК БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	107
<i>Горулько Л. І.</i> ФІНАНСОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	109
<i>Горулько Л. І., Тютюнник Ю. М.</i> КРИТЕРІЇ ТА ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	111
<i>Давидова П. С.</i> СУЧАСНИЙ МАРКЕТИНГ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	113
<i>Давидчук К. С., Плекан М. В.</i> СТАЛІЙ РОЗВИТОК І ЗВІТНІСТЬ : ЯК ПІДВИЩИТИ ЕКОЛОГІЧНУ ТА СОЦІАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ЧЕРЕЗ БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК	115
<i>Дегтярьов С. О.</i> ВПЛИВ ІНДУСТРІЇ 4.0 НА СТРУКТУРУ, ФУНКЦІЇ ТА РИЗИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	118
<i>Добрусєв С. О., Ткаченко І. П.</i> АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ЗБОРУ ДАНИХ У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	120
<i>Дорошенко А. П., Ковтун В. А., Оніщенко С. В.</i> УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ КАПІТАЛУ В ЗАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	123
<i>Дорошенко О. О., Кравченко С. А.</i> ФІНАНСОВІ РИЗИКИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	126
<i>Дорошенко О. О., Черевко І. І., Грек Г. В.</i> ОПЕРАЦІЙНИЙ ЛЕВЕРЕДЖ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ В УПРАВЛІННІ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	128
<i>Дошчик Г. М.</i> BIG DATA IN THE COMPUTER GAME INDUSTRY	131
<i>Дуднік М. І., Крамаренко А. О., Пархоменко Р. М.</i> ІНВЕСТУВАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	134

<i>Кубецька О. М.</i> ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУЦІЙ	189
<i>Кубецька О. М.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	191
<i>Ладатко М. М.</i> ФРАНЧАЙЗИНГ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ	193
<i>Ладатко М. М., Томілін О. О.</i> ПРИНЦИПИ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	196
<i>Ладатко М. М.</i> ОЦІНКА ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	199
<i>Ландар Д. Ю., Тютюнник С. В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ	202
<i>Лега О. В., Прийдак Т. Б., Яловега Л. В.</i> РОЛЬ БУХГАЛТЕРА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	205
<i>Лінчук Є. І., Ткаченко І. П.</i> РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	209
<i>Лісняк Г. Г.</i> СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ФАКТОРАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	211
<i>Луценко К. Г., Ткаченко І. П.</i> ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ	213
<i>Луценко О. А.</i> ФІНАНСОВІ РИЗИКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ШЛЯХИ ЇХ МІНІМІЗАЦІЇ	215
<i>Мазур Н. О.</i> ОЦІНКА СУСПІЛЬСТВОМ РІВНЯ ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ ВПО У КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	217
<i>Малиш В. О., Бражник Л. В.</i> ВПЛИВ КРИПТОВАЛЮТИ НА ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ	220
<i>Малиш В. О.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	223
<i>Малиш В. О., Тютюнник Ю. М.</i> АНАЛІЗ СТРУКТУРИ АКТИВІВ БАНКУ (НА ПРИКЛАДІ АТ «ПУМБ»)	225
<i>Малишкін О. І.</i> ПРИБУТОК ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОГО ДОХОДУ: КОРЕКТНІСТЬ РОЗРАХУНКУ	228
<i>Мартинова Т. П.</i> ФІНАНСОВИЙ МОНИТОРИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ В УКРАЇНІ	230
<i>Микитіна А. О., Котковський В. С.</i> ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА 2021-2027 РОКИ	233
<i>Михайлик Е. М., Ткаченко І. П.</i> ЗАЛУЧЕННЯ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ТА КРЕДИТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ	235
<i>Морозова П. І., Тютюнник Ю. М.</i> ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	237